

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма «Прикладна економіка» – це відкрита магістерська програма з економіки. Заяви приймаються від бакалаврів та спеціалістів різних спеціальностей.

Магістр за фахом «Прикладна економіка» готується для соціально-економічної, організаційно-управлінської, аналітичної, науково-дослідної і викладацької діяльності. Підготовка за даною спеціальністю забезпечує створення фахівця, спроможного використовувати економіко-математичні методи аналізу, прогнозування і моделювання для вирішення прикладних проблем та розробляти і реалізовувати управлінські рішення в економіці та її галузях - індустріальному та аграрному бізнесі, ринках праці, фінансових ринках, сфері охорони навколишнього середовища.

Програма включає цикл гуманітарної підготовки (методологія досліджень соціально-економічних процесів, сучасні економічні теорії, глобальні проблеми сучасності, світова економіка і глобалізація, господарське право); цикл фундаментальних модулів (моделювання економічної динаміки, імітаційне моделювання, прикладна економетрика, дискретне моделювання, інтелектуальні системи аналізу даних), та цикл прикладних модулів (теорія галузевих ринків, менеджмент проектів, моделювання економіки, електронна комерція, актуарні розрахунки).

Вступне випробування на ОП за фахом “Прикладна економіка” передбачає наявність у абітурієнтів базових знань з економіки і математики, достатніх для наступного навчання по даній спеціальності.

Метою випробування є оцінка отриманої студентами *кваліфікації*, тобто рівня оволодіння ними загальнотеоретичними і спеціальними знаннями в сфері економіки, застосування математичних методів та сучасних інформаційних технологій, а також їх загальнокультурного кругозору, необхідного сучасному фахівцеві.

Вступне випробування проводиться у встановлені терміни згідно з наказом по університету. До складання вступного випробування допускаються тільки студенти, що мають дипломи бакалавра або спеціаліста (магістра) з різних спеціальностей. Перед випробуванням випускаюча кафедра забезпечує проведення оглядових лекцій і консультацій з ключових питань випробування.

Вступне випробування проводить приймальна екзаменаційна комісія, склад якої затверджується окремим наказом. До складу комісії входить голова, який є провідним науковцем зі спеціальності, а також відучи викладачі спеціальних курсів, які внесені до програми випробування.

Студенти, що успішно склали вступне випробування, рекомендуються до зарахування для навчання у магістратурі за освітньою програмою «Прикладна економіка».

2. ЗМІСТ ВИПРОБУВАННЯ

До програми вступного випробування включені ключові питання з дисциплін загально економічної та математичної підготовки.

Економічна частина випробування має вигляд тестового завдання, яке охоплює переважно ключові питання мікро- та макроекономіки.

Мікроекономіка

Економічні суб'єкти. Ринок. Споживач. Виробник. Рівноважна ціна. Попит. Крива попиту. Пропозиція. Крива пропозиції. Ринкова рівновага. Цінова еластичність попиту. Цінова еластичність пропозиції. Споживацька поведінка. Пропозиція і теорія фірми.

Прямі витрати. Непрямі витрати. Економічний прибуток. Чистий прибуток. Постійні витрати. Змінні витрати. Граничний продукт. Закон спадної віддачі. Теорія ринкових структур. Види ринків. Ринкові бар'єри. Досконала конкуренція. Монополія. Олігополія. Монополістична конкуренція. Монопсонія. Цінова дискримінація. Нецінова конкуренція. Ринок чинників виробництва. Ринок праці. Ринок капіталів. Ринок природних ресурсів. Економічна рента. Державний сектор. Суспільні товари.

Список рекомендованої літератури

1. Базилевич В.Д., Баластрюк Л.О. Мікроекономіка та макроекономіка. К.: Атака, 2002. 147с.

2. Мікроекономіка і макроекономіка: В 2 ч.: Підручник для екон. спец. вузів / С.В. Будаговська, О.І. Кілієвич, І.О.Луніна и Т.П. Пахомова. 2-е вид.- К.: Основи, 2001. 517 с.

Макроекономіка

Основні проблеми макроекономіки: інфляція, безробіття, економічне зростання, розподіл доходів, торгівельний баланс та вплив на них за сучасних умов з боку держави. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Методи розрахунку основних макроекономічних показників. Номінальний та реальний ВНП.

Проблеми інфляції в сучасній економіці. Прихована та відкрита інфляція. Інфляція та її причини. Грошова емісія як причина інфляції попиту. Інфляційний попит та інфляційні очікування. Дефляція та дефляційна політика.

Попит та пропозиція в макроекономіці. Складові сукупного попиту: витрати споживачів, інвестиції, державні та імпорتنі витрати. Нецінові чинники сукупного попиту. Сукупна пропозиція в економіці. Макроекономічна рівновага та її встановлення за умов економічного спаду та повного використання ресурсів.

Споживання та заощадження: взаємозв'язок та відмінності. Інвестиції та їх функціональне призначення. Функція попиту на інвестиції.

Основні економічні функції держави. Методи та інструменти державного регулювання. Індикативне та директивне планування в ринковій економіці. Види державної економічної політики.

Фіскальна (бюджетно-податкова) політика держави. Державний бюджет. Податки та їх види. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. Автоматичні стабілізатори економіки.

Ринок праці та соціальна політика. Види та причини безробіття. Закон Оукена. Соціально-економічні наслідки безробіття. Роль держави у регулюванні ринку праці та оплати праці.

Грошовий ринок та монетарна політика. Грошова маса та її структура та вимірювання. Грошові агрегати. Попит та пропозиція грошей. Рівновага на грошовому ринку та її залежність від економічної кон'юнктури. Монетарна політика держави.

Рекомендована література

1. Мікроекономіка: практикум : навч. посіб. / за ред. В. Д. Базилевича. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2010.
2. Базилевич В.Д., Баластрюк Л.О. Макроекономіка. К.: Атака, 2002. 147с.
3. Козакова, О. М. Макроекономіка : підручник / О. М. Козакова, Е. М. Забарна / Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : Олді-плюс, 2018. 428 с.
4. Поплавська Ж.В. Мікроекономіка. Теорія і практика української економіки: Навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Поплавська Ж.В., Криса О.Й. К.: Алерта, 2016. 284 с.
5. Мікроекономіка і макроекономіка: В 2 ч.: Підручник для екон. спец. вузів / С.В. Будаговська, О.І. Кілієвич, І.О.Луніна и Т.П. Пахомова. 2-е вид. К.: Основи, 2001. 517 с.
6. Ватаманюк О. Мікроекономіка. Львів: Інтелект-Захід, 2014. 378 с.

Математичні знання абітурієнтів перевіряються за допомогою тестів та однієї розрахункової задачі, для вирішення яких необхідне знання з наступних підрозділів:

- Векторно-матричних операцій: вектори та дії над ними (лінійні комбінації векторів, лінійна залежність та незалежність векторів, скалярний добуток); дії над матрицями. Обернена матриця; розв'язок систем лінійних рівнянь.
- Диференціального числення: похідна, частинні похідні, похідна за напрямом, похідні та диференціали вищих порядків, знаходження екстремумів функцій однієї та декілька змінних.
- Методів пошуку екстремуму функцій: знаходження функції однієї та декількох змінних.

Рекомендована література

1. Грищенко М. В. Математика для економістів: Методи й моделі, приклади й задачі: Навч. посібник. К.: Либідь, 2007. 720 с.
2. Михайленко В. Г., Меркулова Т. В., Свіцова Є. В. Математичний аналіз: Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 160 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кожен варіант завдання фахового вступного випробування складається з двох частин:

- 1) теоретичне завдання, яке включає 14 тестів;
- 2) 2 розрахунково-аналітичних завдання.

Вірні відповіді в завданнях фахового вступного випробування підлягають закреслюванню в аркуші відповіді.

Кожен тест теоретичного завдання – закритої форми з множинним вибором (декілька правильних відповідей).

Кожен тест теоретичного завдання оцінюється наступним чином:

- 1) повна вірна відповідь
(відмічено всі вірні відповіді та не вказані невірні відповіді) – 10 балів
- 2) неповна вірна відповідь
(відмічено більше вірних відповідей, ніж невірних відповідей) – 7 бали
- 3) кількість вказаних вірних відповідей дорівнює кількості невірних відповідей – 5 бали
- 4) неповна невірна відповідь
(відмічено невірних відповідей більше, ніж вірних відповідей) – 2 бали
- 5) повністю невірна відповідь
(усі відповіді дано невірно або не відмічено відповідей по тесту) – 0 балів

Закреслення всіх варіантів відповідей на тестові питання на Аркуші відповіді не допускається та прирівнюється до 0 балів.

Кожне розрахунково-аналітичне завдання містить одну вірну відповідь, яка оцінюється в 30 балів (у випадку невірної відповіді – 0 балів).

Максимальна можлива сумарна кількість набраних вступником балів за виконання теоретичних та розрахунково-аналітичних завдань складає 200 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо оцінка фахового вступного випробування складає не менше 100 балів.

Голова предметної екзаменаційної комісії

Марина КУДІНОВА

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
протокол №3 від 03 квітня 2023 року

ЄЛЬЦОВ Сергій